

<u>Tárolás és visszakeresés:</u>	Milyen tároló és visszakereső rendszereket alkalmaznak? Miként keresik vissza az információt? Kell-e az információt tárolni és milyen hosszú időn át? Nem törölnek-e esetleg tárolandó információkat?
<u>Rendszer-tervezés:</u>	Miként tervezték meg a rendszert? Készült-e kivitelezhetőségi tanulmány? Vannak-e azonos típusú, más, hozzáférhető, már meglévő rendszerek? Milyen mértékig használhatók ezek fel a jelen rendszer-tervezésben? Miként koordinálják a tervezést a vezetőséggel és az üzemeltető személyezettel? Figyelembe vették-e azok összes igényeit?

/Information. Part 2. Reports. Bibliographies,
3.k. 5.sz. 1974. p.11-21./

Keveyné Bundy Mária

Új jogszabály a tudományos-műszaki-gazdasági információs rendszerről Csehszlovákiában

Csehszlovákiában az első átfogó jogszabály, amely a tudományos-műszaki-gazdasági információs rendszer fejlődését megbízható alapokra helyezte, az 1959. évi 606.számú minisztertanácsi határozat volt. Az elmúlt 15 év folyamán azonban egy sor olyan fejlemény következett be a rendszer életében, amelyet a hivatkozott jogszabály előre nem láthatott. E fejlemények közül az alábbiakat kell mindenekelőtt megemlíteni:

1. Csehszlovákia 1968-ban szövetségi állammá alakult. S bár az új körülmények közepette is fenntartották a rendszer tartalmi-szervezeti egységét, a szövetségi és a köztársasági minisztériumok hatáskörének viszonylag lassu megszilárdulása, illetve egymástól való lassu elhatárolódása nem volt kedvező a rendszer egységes irányításának folyamatossága és következetessége szempontjából.

2. Az országban a tudományos-műszaki forradalom széles körű kibontakozása mindinkább ráirányította a figyelmet a tájékoztatás fontosságára és minőségének javítására. Ezért a szövetségi kormány - a Csehszlovák Kommunista Párt állásfoglalásai alapján - 1973. évi 20.sz.

határozatában előírta az országban működő háromféle - um. a társadalmi-gazdasági, a tervezési-költségvetési és a tudományos-műszaki-gazdasági - információs rendszer munkájának tökéletesítését és racionalizálását, sőt: fokozatos integrálását is. A Csehszlovák Kommunista Párt KB 1974. május 14-15-én tartott, a népgazdaság tudományos-műszaki fejlődésének meggyorsításával foglalkozó plénuma ismételten hangsúlyozta a tájékoztatás fejlesztésének fontosságát, ezen belül állást foglalt az információs rendszerek KGST-keretekben megindult integrálásának folytatása és meggyorsítása mellett. E plénum határozatához kapcsolódik a szövetségi kormány 1974. évi 174.számú határozata, amely egyebek között a tudományos-műszaki-gazdasági információs rendszer fejlődésének meggyorsítását illetően is intézkedik.

Egyébként a tudományos-műszaki-gazdasági információs rendszer korszerűsítését és más információs rendszerekkel való, illetve nemzetközi integrálását, folyamatos intenzív kutatások készítik elő. Ezeket az Állami Információs Politika elnevezésű központi kutatási programba sorolták be. A kutatásokkal párhuzamosan különféle intézkedési ütemtervek is születtek. Ilyen volt pl. a Központi Statisztikai Hivatalt által gondozott program, amely a három információs rendszer közelítésének és integrálásának 1973 és 1974 folyamán esedékes tennivalóit tartalmazta, valamint az a program, amely a szovjet és a csehszlovák nemzeti rendszer fokozatos integrációjával kapcsolatban szabta meg az 1973-1975. évi feladatokat.

Az említett programok segítségével - a megjelölt irányokban - számos lényeges konkrét lépést tettek meg. Ennek ellenére a rendszer irányítása nem volt mentes a problémáktól, és mindinkább bebizonyosodott, hogy az 1959-ben megvetett jogszabályi bázis idejét multá. Ezért már az 1973. évi 20.számú kormányhatározat nyomán hozzáláttak egy olyan magas szintű jogszabály - törvény - kimunkálásához, amely a tudományos-műszaki-gazdasági információs rendszert újból korszerű alapokra helyezi.

A jogszabály előkészítése közben azonban csakhamar bebizonyosodott, hogy a helyzet egyelőre nem ért meg sem arra, hogy törvény születessen, sem pedig arra, hogy egy alacsonyabb szintű jogszabály a rendszer irányításával, tartalmi munkájának tökéletesítésével kapcsolatos valamennyi kérdést egyszerre rendezzen. Ezért - szükséges kompromisszumként - az új jogszabály a Szövetségi Műszaki és Beruházási Fejlesztési Minisztérium 1974. évi 2.számú irányelveként, de az illetékes szövetségi és köztársasági tárcákkal való egyetértésben jelent meg, és csak a rendszer leglényegesebb kérdéseit szabályozza. Ezek keretében hangsúlyozza az országos és nemzetközi együttműködés és integráció fontosságát és előrevitelének szükségességét, meghatározza a rendszer hierarchikus tagolódását /üzemi-intézményi, szakági, ágazati és specializált információs központok, illetve az 53/1959. SB.sz. könyvtári törvény hatáskörébe eső műszaki könyvtárak információs tevékenysége/, deklarálja a rendszer országosan egységes voltát és egységes irányítását, nevezetesen azt, hogy a rendszer egységesítő, módszertani és koordinatív irányításáért a Csehszlovák Tudományos Akadémiával, a Szlovák Tudományos Akadémiával, a Találmányi Hivatallal és a Szabvány- és Mérésügyi Hivatallal való együttműködésben a Szövetségi Műszaki és Beruházási Fejlesztési Minisztérium, a Cseh Szocialista

Köztársaság, illetve a Szlovák Szocialista Köztársaság Építésügyi és Műszaki Minisztériuma felel. Az irányelvben a szövetségi minisztérium és a köztársasági minisztériumok jogositványainak és hatáskörének pontos meghatározása is megtalálható.

Az irányelvet - részben az eddigi irányítási problémák megoldására való alkalmassága, részben előremutató tendenciái következtében - előrelépésnek tartják. Ennek ellenére sem mondanak le azonban a tervezett magasabb szintű jogszabály kimunkálásáról, amihez a már említett 174/1974.számú minisztertanácsi határozat kedvező kilátásokat biztosít.

/Československá Informatika, 15.k. 11.sz. 1973. p.7-12.
és 16.k. 9.sz. 1974. p.457-462.
Knihnice a Vedecké Informácie, 1973. 3.sz. p.120-123.
Technická Knihovná, 1975. 1.sz. p.1-5; 6-8./

Futala Tibor

TÁJÉKOZTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

Az ASLIB 1974. évi tevékenysége

/Beszámoló a szervezet 50. jubileumi évi munkájáról/

Az angliai Szakkönyvtárak és Tájékoztatási Irodák Szövetsége /Association of Special Libraries and Information Bureaux, közismert rövidítéssel: Aslib/ nemrég megtartott közgyűlése elé terjesztette előző évi eredményeiről szóló részletes jelentését. Hazai tájékoztatói szakembereink számára is feltétlenül tanulságos lehet a jelentés, amely az angliai tájékoztatásügy jelenlegi problémáiról és jövőbeni irányzatairól tájékoztat.

TAGSÁG Az Aslib tipikus angol - "non-profit", tehát nem kereskedelmi haszonra létesült szakmai szervezet, amely elsősorban tagdíjakból és szolgáltatásai térítéséből tartja fenn magát. Jelenlegi taglétszáma 2225, nagy részben jogi, kis részben egyéni tag. Az Egyesült Királyságon kívül /70%/ a tagok 74 országból rekrutálódnak /30%/. A tagság majdnem egyharmada ipari és kereskedelmi jellegű intézményeket képvisel, kb. 20%-a egyetemekből és tanintézményekből tevődik össze, míg a többiek a közkönyvtárak, nemzeti könyvtárak, egyéb állami és közületi intézmények.